

“Les rutes mineres i la sostenibilitat: rumis. els camins de la sal pels pirineus”

¹Josep M. Mata – Perelló, ²Lluís Obiols Perarnau, ²Jordi Pasques Canut i ¹Catalina Restrepo Martínez

¹Departament d'Enginyeria Minera i Recursos Naturals (mata@emrn.upc.edu, katares2@yahoo.ar)

²Centre d'Estudis de l'Alt Urgell (lluissobiols@hotmail.com, pasquescanut@yahoo.es).

Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa.

1.Introducció.

Les rutes minerals o camins per on circulaven els materials estrets a les mines, molt sovint son desconeguts i alhora interessants de conèixer de cara al seu potencial d'aprofitament turístic, de desenvolupament econòmic i social.

Dintre del programa CYTED, s'han agrupat diverses rutes mineres de deu països iberoamericans, dintre del projecte RUMIS (Rutes Mineres i Sostenibilitat). La UPC hi participa i dirigeix una d'aquestes rutes: *la ruta de la sal*. Es tracta dels camins utilitzats des de Cardona per dur la sal cap a diversos indrets, a través dels anomenats *camins cardoners*. Aquests camins són coneguts des del Neolític, tot i que més clarament ho són des de l'Edat del Bronze. Un d'aquests camins és el que passa a través del Solsonès i de l'Alt Urgell, per tal de dur la sal cap a Carcassona i altres indrets del Sud de la França actual, de la Galia.

Dintre del projecte RUMIS, pel que fa a Ibèria hi ha altres rutes, com la *Ruta de les Piritas*, que discorre entre Andalusia i l'Alentejo. La *Ruta do Marmol*, situada a la Beira i a l'Alentejo. Tanmateix per Sudamèrica hi ha altres rutes força importants.

2. Treball.

Dintre de la ruta treballada des de la UPC, els *Camins de la Sal pels Pirineus*, s'ha estat treballant per les comarques del Bages, Solsonès, Alt Urgell i Cerdanya, pas a pas per diverses contrades. Molt sovint aquests camins estan esborrats, però encara són susceptibles de ser utilitzats.

Tots ells són molt propers als antics camins ramaders utilitzats pel bestiar en èpoques de pasturatge, cosa natural ja que el bestiar necessitava la sal per a la seva transhumància.

Per d'altra banda, en aquests moments, a més a més de recercar sobre aquests camins, estem recercant en les raons de l'existència de diverses explotacions mineres situades a la bora dels camins.

Tot i això, previament s'ha treballat des de la UPC en altres camins i rutes salines, arreu de Catalunya i d'Aragó (MATA-PERELLÓ, et altri 2010a, 2010b, 2010c i 2010d). Malgrat això, s'ha decidit centrar tots els treballs en els esmentats *Camins de la Sal pels Pirineus*.

3. Conclusions.

Creiem que aquests camins, que encara existeixen a diferents indrets, són susceptibles d'ésser utilitzats dintre del turisme científic, com un factor de desenvolupament econòmic en molts casos.

Ara per ara, ja estan quasi totalment identificats els camins que recorren pel Bages, per l'Alt Urgell i per la Cerdanya. Falta reseguir en bona part els situats dintre de la comarca del Solsonès.

4. Bibliografia.

- MATA-PERELLÓ, J.M. (2010a).- B-13. Las salinas, las fuentes saladas y las minas de sal de la Depresión Geológica del Ebro en Aragón. *Geología, Minería y Termalismo*, pp. 143 – 152. Ariño.
- MATA-PERELLÓ, J.M. (2010b).- B-14. Las salinas continentales pirenaicas de Aragón. *Geología, Minería y Termalismo*, pp. 153 – 162. Ariño.
- MATA-PERELLÓ, J.M. (2010c).- B-15. Las salinas continentales, lagunas saladas y las fuentes saladas en la Ibérica de Aragón. *Geología, Minería y Termalismo*, pp. 163 – 172. Ariño.
- MATA-PERELLÓ, J.M. (2010d).- D-20. Datos para el conocimiento de las salinas continentales de Cataluña: Depresión Geológica del Ebro y Sistema Pirenaico. *Geología, Minería y Termalismo*, pp. 211 – 212. Ariño.